

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Desembre del 2008 * núm. 365

M o I t s d ' a n y s !

El Fons d'Inversió Municipal

Per mirar de pal·liar una mica els efectes de la crisi econòmica i financera que ens ha començat a caure damunt, el Govern d'Espanya ha destinat uns fons directament a tots els municipis de l'estat, de manera proporcional al nombre d'habitants de cadascun d'ells; a Sant Llorenç ens toquen 1.472.000 euros.

Aquests dobbers, però, no s'entreguen de qualsevol manera, sinó que s'han de complir uns determinats requisits: han d'esser per inversions d'àmbit local, han de generar llocs de feina i han d'esser urgents. Poden esser destinats a espais públics, equipaments socials, medi ambient, patrimoni, tractament d'aigües o prevenció d'incendis forestals. Els ajuntaments han de presentar les sol·licituds abans del 24 de gener i les obres s'han d'haver començar el 13 d'abril i estar acabades durant el primer trimestre del 2010.

Tot això està molt bé, però, encara que ho sembli no resulta tan clar com consideram que tocaria. En primer lloc, les condicions assenyalen que tot el personal que es contracti ha d'estar en situació d'atur, però no obliga a contractar-ne més. És a dir, que si l'empresa ha d'agafar més gent ha de recórrer a l'oficina de l'atur, però si no n'ha de menester es pot enginyar amb els que ja té contractats. És ver que aquesta mesura pot ajudar a què no s'augmenti el nombre d'aturats, però també ho és que possiblement tampoc no el reduirà.

D'altra banda, si les ajudes s'han de distribuir per municipis, semblaria lògic que els beneficiats fossin també els veïns de cada poble, no només els ajuntaments. I en vista que gairebé totes les obres -o hauríem de dir totes?- que es fan a Sant Llorenç es concedeixen a empreses externes, dubtam molt que hi hagi gaire llorencins que surtin de l'atur gràcies a aquests fons.

A l'hora de redactar aquest Editorial encara no sabíem on es destinaran ni l'empresa o empreses adjudicatàries, però ens han assegurat que el nostre Ajuntament té la intenció de què es proposin diverses obres menors a cada nucli urbà, a fi de què els diferents pressuposts no superin els 300.000 euros. D'aquesta manera hi tendrien accés els petits constructors, si és que n'estaven interessats.

La mesura, si es du a terme, ens sembla molt encertada, i encara ho seria més si tots els projectes fossin redactats per arquitectes llorencins, adjudicats a empreses llorencines i que treguessin de l'atur a personal del nostre municipi. Així es compliria perfectament l'esperit d'aquesta llei excepcional..., però per ventura seria demanar massa.

Els del Consell de redacció volem aprofitar l'avinentesa per desitjar-vos que l'any que acaba de començar no sigui tan desastrosos com aventuren els auguris. De totes maneres, si les butxaques no acompanyen, sempre es pot aprofitar per assaborir les petites coses que no es poden comprar amb dobbers.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Desembre del 2008 - Número 365

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza
Antònia Galmés
Guillem Quina
Joan Santandreu
Guillem Soler
Ignasi Umbert

Col·laboren

Escola	Betlem	Portada
Jeroni Llambias	L'àmbit de la fe...	3
Joan Llull	Parelles de mots	4
	Deixats de la mà de Déu	12
Guillem Pont	Primera passa	6
	El bec de Ferruch	30
Franc. Armengol	Salutació	7
Josep Cortès	Crònica informal	8
	Calendari nou...	9
	Índex del 2008	26
	Obra Cultural Balear	32
Antoni Colomer	La meua salut supra...	10
Tomàs Martínez	Dèiem	11
OBC	Cafè per la llengua	13
Francesc Antich	Missatge de Nadal	13
Xavier Leal	Miquel Àngel Mestre	15
Amics	Sant Antoni	15
Guillem Mesquida	O sant Agustí...	16
Correu-e	Lleis que van a missa	17
Conselleria	Medi ambient	18
Rafel Genovart	Glosses policials	19
J.L. Borges	Poema als amics	19
Ramon Rosselló	Història	20
Nicolau/Simonet	Demografia	21
Pau Quina	Esports	22
	Que ha arribat la crisi!	31
Ignasi Umbert	Església	23
L'escola	Pàgines escolars	24
Margalida Fiol	Pàgina infantil	29
Francesc Umbert	Meteorologia	33
	El temps	35
Joan Roig	Tertúlia de cafè	34
Bel Nicolau	Distribució	

L'àmbit de la fe i de la religió

Jeroni Llambias

Avui, sense massa pretensions de res, reflexionaré sobre la següent pregunta: quin lloc pot ocupar la fe i la religió dins la nostra vida?

Els nostres avantpassats veien déus pertot arreu: els més antics, quan entrava en erupció un volcà, pensaven "que el déu del volcà s'havia enfadat" i que convenia calmar-lo i fins, pot ser, li immolaven un dels seus fills.

Més endavant, en una societat agrícola, sentien la necessitat de reclamar el favor del déu de la pluja i de la fecunditat. Sempre es feia necessari assegurar-se el favor dels déus, no fos cosa que passés alguna cosa dolenta produïda pel déu capritxós.

Però tota aquesta concepció de la divinitat es va acabar quan la persona humana va aprendre a desxifrar la Naturalesa: la ciència i la tècnica ja han establert lleis i formules que expliquen i desxifren "els enigmes" de la vida i de la naturalesa, encara que sempre sense massa triumfalismes perquè també la ciència ha après a dubtar de moltes "certeses".

Però els humans no només es fan preguntes sobre els enigmes del món, que un moment o altra la ciència i la tècnica resolen. Les persones també es qüestionen sobre el sentit de la vida i del món i sobre la felicitat. És a això segon que la fe vol donar resposta; no als problemes i enigmes del món, sinó al sentit global de la vida, al sentit de la meva vida i la meva felicitat.

Existeixen dos perills:

a) Entendre a Déu com un "tapaforats" de la nostra falta de resposta als enigmes i problemes del món.

b) Dir "Déu ha mort" i posar com a valor absolut i primer que dóna sentit a la meva vida a qualsevol idea que es pre-

senti com garantia de futur:

-La tècnica i el progrés: que sens dubte són necessaris i sensacionals, però que no són la clau de la felicitat. A vegades han portat a una persona deshumanitzada i en perill.

-Una carrera, un lloc en la societat: que per descomptat que és bàsic per la realització de la persona; però no només som treball.

-L'evasió i fuga: refugiar-se en el món artificial i fictici de la droga, l'alcohol, el passotisme, les sectes d'importació, etc.

...

-Els doblers i el benestar: autèntics déus de moltes persones que s'esclavitzen.

Molts d'aquests elements són importants per una bona qualitat i dignitat de la vida, però no són valors absoluts per posar damunt tots els altres. No serveixen com una nova religió de la persona.

La fe que ens transmeten els Evangelis i el primers cristians no és confiança en un Déu "tapaforats", que m'explica els enigmes i em fa miracles per estalviar-me tots els problemes i esforços, sinó en el Déu que Jesús ens mostra i que va donar sentit a la vida d'aquells primers seguidors i que ens ho comuniquen com una Bona Notícia i una experiència vital.

I de quina experiència vital parlem? Estigueren contens d'haver trobat un Jesús que donava sentit a la seva vida perquè era diferent als altres pel que deia i feia.

I què feia i deia?:
-Tenia una idea molt

clara de Déu: Déu és amor total i infinit i aquest amor ha d'arribar a tothom.

-Era autònom: Tenia idees pròpies, no depenia de la darrera moda.

-Era coherent: No només deia unes coses, sinó que les feia. Coincidien les seves conviccions i les seves actuacions.

-Era comunicatiu: creia en les relacions sinceres i l'amistat autèntica.

-Era sensible i considerava seus els problemes dels altres: es comprometia en la situació social de tothom.

-Es demanava pel sentit de la vida.

-Estava convençut que la pròpia felicitat se cerca i es troba mirant d'aconseguir-la per als altres.

L'àmbit de la fe i la religió és una oferta de sentit a la vida. El sentit a la vida que Jesús proposa, no com una obligació o exigència forçada, sinó com una possibilitat, que un pot triar si la considera una Bona Notícia.

Garcia Lis

Molts d'anys!

Fotografia
Joieria
Relotgeria

Parelles (de mots) condemnades a no entendre's

Joan Lull Vives

Hi ha parelles que es duen bé. Són parelles que viuen en harmonia i que van juntes pertot arreu, amb una relació que provoca sovint comentaris amb una dosi d'ironia, burla o enveja per part de l'altra gent.

Altres parelles, per contra, per ventura comencen bé, però a poc a poc la seva relació es va deteriorant i acaba malament, fins i tot amb violència. Un dels membres exhibeix un comportament agressiu envers l'altre, el maltracta moralment, de paraula o físicament, l'insulta i al final el mata. De casos així, els teletnotícies cada dia en van plens.

Amb les llengües passa més o menys el mateix: quan una llengua dominant - que és el mateix que dir una cultura dominant - s'imposa a una altra, es produeix el que tècnicament es diu "substitució lingüística". La llengua més forta envaeix progressivament els terrenys que abans eren propis de la més dèbil i acaba o per fer-la desaparèixer o per arraconar-la, deixant-la gairebé inserbible.

Els mots es comporten igual que les llengües. Una llengua com el català, minoritzada durant dècades, ha vist reduïda bona part dels seus mots i expressions en benefici d'altres de procedència castellana. El diccionari defineix "barbarisme" com la "forma lingüística, particularment lèxica, dins una llengua determinada, d'origen estranger i no assimilada". Així, són barbarismes "ropero", "traje", "cariño", "diós", etc.; també la pronúncia bleada, xava o mossona -la de bastants locutors d'IB3 o de Televisió de Mallorca-; i girs com "tenir que" o "hi ha que" ("tenc que anar al

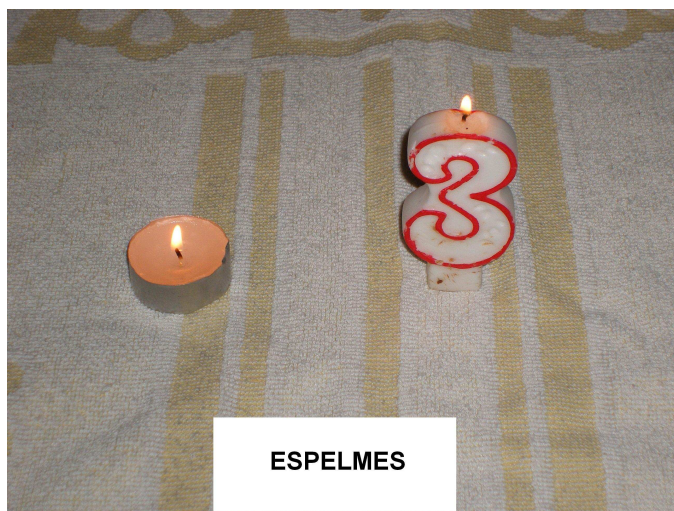
metge"; "hi ha que anar al metge"), el complement directe de persona precedit de "a" ("he vist a en Joan"), expressions com "a lo grande", etc.

Quan parl, però, de matrimonis de mots "condemnats a no entendre's", no em referesc a aquella classe d'interferències en què uns termes ja n'han fet desaparèixer uns altres ("llavero" per "clauer"), sinó a casos d'autèntica "violència domèstica" entre aquests. Posaré un parell d'exemples aclaridors. Tots sabem el que és un cavall. Sorprenentment, però, molta gent passa a anomenar-lo "caballo" o "tatano" quan té un nin petit a prop. L'animal que passa per davant ca nostra a les beneïdes de Sant Antoni és un "cavall" o un "caballo" segons quin sigui el nostre interlocutor. Altres casos similars podrien ser "fer un paseo", "anar a / de paseo" i "passejar"; "abuelo" i "padri", etc. Ja ens podem imaginar el que succeirà: el castellanisme acabarà enterrant el terme nostre, el genuí, en qualsevol situació comunicativa.

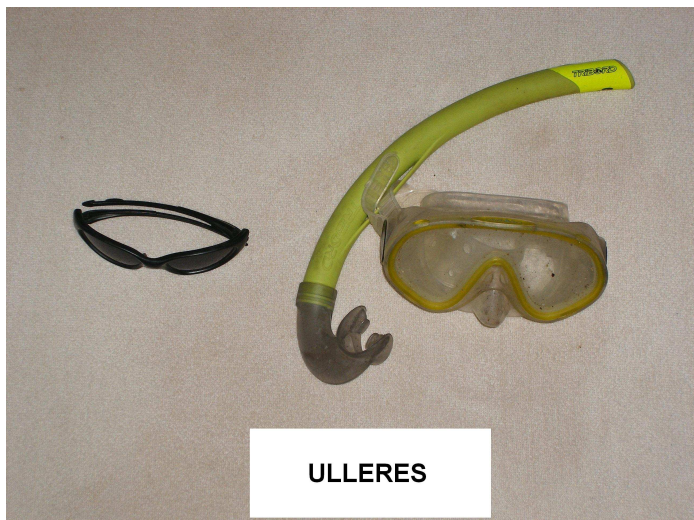
L'exemple anterior m'ha servit per introduir la qüestió, que no es refereix, tanmateix, al llenguatge infantil. Del que vull parlar és d'aquells doblats bilingües de mots, cadascun dels quals s'ha especialitzat en un sentit determinat. Hi ha gent que s'entesta a mantenir-ne la diferenciació per sobre de qualsevol criteri científic. N'he recollits un total de trenta-tres, la qual cosa no vol dir que no n'hi hagi més. Són els següents -i

insistiré a dir que només és vàlida la forma en català, la subratllada:-

1. *Arbre*: planta llenyosa d'una certa altura / NO: *àrbol* (de Nadal)
2. *Bastimenta*: construcció que serveix perquè els obrers, enfilant-s'hi, puguin treballar en la construcció o en la reparació d'un edifici / NO: *andàmio* (exterior)
3. *Bossa*: saquet de cuir, de roba, etc., amb cordons o tancador, per a dur doblers; saquet per a guardar tota mena d'objectes / NO: *bolso* (de dona)
4. *Bugaderia*: dependència de la casa on hi sol haver la rentadora; establiment comercial on es fa la bugada / NO: *lavanderia* (establiment)
5. *Cavallet*: cavall petit; suport de les motos, bicicletes, etc. / NO: *caballete* (suport)
6. *Codony*: fruit del codonyer; confitat d'aquest fruit / NO: *membrillo* (confitat)
7. *Colomí*: colom jove / NO: (tiro) *pitxón* (pràctica lúdico-esportiva consistent a disparar als colomins)
8. *Corretja*: banda o llenca de cuir / NO: *cinturón* (de més categoria)
9. *Dibuix*: acció o art de dibuixar; imatge dibuixada; (pl.) tècnica cinematogràfica basada en dibuixos que donen sensació de moviment / NO: *dibujos* (animats)
10. *Endiot*: animal originari de Mèxic i del sud dels Estats Units; la carn d'aquest animal / NO: *pavo* (carn)
11. *Espelma*: candela d'ús domèstic per a fer llum / NO: *velita* (de tortada)
12. *Fems*: escombraries, rebuig de tota classe; excrements d'animals / NO: *bassura* (rebuig en general)
13. *Fusta*: substància dura del tronc i de les branques dels arbres i arbusts / NO: *madera* (de més qualitat)
14. *Genollera*: ferida que es fa al genoll; protecció per al genoll / NO: *rodillera* (protecció)
15. *Greix*: part dels teixits del cos d'una persona grassa; producte industrial / NO: *grassa* (industrial)
16. *Groga*: el set d'oros al joc de cartes de les "coves"; podríem cercar-li també un altre nom, com la carta de les cartes

ESPELMES

ULLERES**BOSSES**

o simplement el set d'oros / NO: *amarilla*

17. *Lleixiu*: aigua amb sals alcalines, manufacturada o industrial, que serveix per a fer la bugada / NO: *lejia* (industrial)

18. *Llevat*: massa fermentada, manufacturada o industrial, que es mescla amb una altra per a fer-la fermentar / NO: *llevadura* (industrial)

19. *Llitera*: conjunt de dos llits; llit lleuger que serveix per a transportar malalts o ferits / NO: *camilla* (de malalts)

20. *Mànega*: tub flexible per a regar; part del vestit que cobreix el braç / NO: *manguera* (per a regar)

21. *Menjador*: part de la casa o d'un edifici on habitualment hom menja / NO: *comedor* (d'escola)

22. *Panet*: peça petita de pa, de forma rodona o allargada; panet migpartit o dues llesques de pa amb companatge dedins / NO: *bocadillo* (entrepà)

23. *Paquet*: bolic no gaire gros; calça

amb què s'embolica el cos dels bebès / NO: *paquete* (bolquer)

24. *Pitera*: part anterior del pit; part anterior del pit per a menjar / NO: *petxuga* (carn)

25. *Pollastre*: gall domèstic jove; la carn d'aquest animal / NO: *pollo* (carn)

26. *Remolc*: vehicle remolcat de diverses mides i característiques / NO: *carrito* (més petit i amb rodetes)

27. *Rodet*: cilindre al voltant del qual s'embolica un fil, un fil de ferro, una pel·lícula fotogràfica, etc. / NO: *carrete* (de fotos)

28. *Suc*: líquid de diverses classes / NO: *sumo* (de fruita)

29. *Torcaboques*: peça quadrada de lli, de cotó, de paper, etc. que s'usa a les menjades per a netejar-se els llavis / NO: *servilleta* (de paper o de roba, però de més categoria)

30. *Truita*: ous batuts fregits a la paella, només d'ou o amb altres ingredients / NO: *tortilla* (llisa)

31. *Ulleres*: instrument òptic per a veure-hi més bé / NO: *lentes* (de bussejar)

32. *Vorera* o *empedrat*: part lateral d'una via urbana / NO: *acera*

33. *Xarxa*: teixit amb fils nuats formant una retícula de malles quadrades o rombals; p. ext., la del tennis, voleibol i altres esports / NO: *red* (de tennis)

Hi ha mil i una maneres d'evitar el barbarisme. Si per exemple volem especificar quin tipus de truita volem, podríem dir "una truita llisa", "una truita només amb ou" o "una truita de patata"; un "torcaboques de paper" o "un torcaboques de roba"; "fusta més bona", "fusta més cara", "fusta no tan bona", "fusta més xereca", etc. Moltes vegades el mateix context ja ho deixa clar. Si anam a una botiga de fotografia i demanam un rodet, sabran de què parlam. Això sí, podria ser que ens mirassin amb cara de circumstàncies i ens enviassin a la merceria.

PUIG DES TEIX

25 de gener 2009

Guia: Pedro**Durada:** 6 hores**Dificultat:** ●●●●**Partida:** 8 hores**Inscripcions:** del 15 de gener**Preu:** 11 euros**Informació als telèfons:** 971 838 069 - 655 582 595

Només recomanable per aquelles persones entrenades i disposades a caminar molt o haver d'usar les mans per franquejar passos i obstacles considerables.

SORTIDA DE SA ROQUETA**LA PALMA**

del 28 d'abril al 3 de maig del 2009
6 dies, 5 nits, 4 dies d'excursió

Preu aproximat: 765 • tot inclòs.**Informació als tels:** 971 838 069 - 655 582 595

Primera passa

El fil de la conversa

...tota persona pren les decisions que vol prendre... les accions humanes no sempre segueixen el camí de la ciència... les coses passen ens n'adonem o no... el desig, el voler és fonamental per emprendre accions de millora... tots tenim els nostres condicionants i una actitud personal front de les coses que ens passen...

Com podem començar a caminar? La primera passa: jo

La decisió de canviar alguna cosa (pegar el bot) implica assumir el lideratge d'un mateix. El Centre per al Lideratge Creatiu^[1] assenyala que els problemes de lideratge es concreten en vuit proposicions, la primera de les quals és la falta d'autoconeixement dels líders.

Arribats aquí el camí fàcil és recórrer al conegut "Coneix-te a tu mateix" inscrit en les parets del temple d'Apol·lo, que es fonamenta en l'ésser d'una determinada i immutable manera.

Però no, els trets no van per aquí. Si donam per bons:

- el "canvi permanent" d'Heràclit
- que "la realitat solament existeix en funció del nostre mirar", de Maturana
- que "l'únic existent es l'ara", de Tolle
- i en les novedoses i transcendents aportacions de Rafael Echeverria^[2] -es fonamenta en Maturana, Flores. Heidegger-... que configuren els principis generals de l'ontologia del llenguatge i que són:

1.- No sabem com són les coses. Solament sabem com les observam o com les interpretam. Vivim en mons interpretatius

2.- No solament actuam d'acord a com som, també som així com actuam. L'acció genera ser, hom torna d'acord al que fa

3.- Els individus actuen d'acord als sistemes socials als que pertanyen, però a través de les accions també els poden canviar.

Llavors haurem de sortir de la visió de la imatge permanent d'un mateix i del "jo som així" -que moltes vegades

realment amaga un "no em vull moure" essent una ansa de resistència lògica al canvi^[3]- com si fos una fotografia, un caràcter permanent... per entrar en una altra visió: l'autoconeixement es planteja com una acció dinàmica d'anar plantejant de forma contínua una mateixa pregunta des de diverses perspectives: "des de quin sentiment penso allò que penso?", "si em posas en una altra posició com veuria el que jo faig en aquest moment?", "què és el que estic fent i amb quina finalitat ho faig?" ... En definitiva, l'autoobservació, la consciència del que fas i del que cerques potser resulta una excel·lent eina del coneixement d'un mateix: observa el que fas o el que cerques i sabràs qui ets.

Entrar en aquest procés no resulta gens fàcil. Estem tan acostumats a fer i a justificar el que fem -com si tot fos "normal", "natural" o "l'únic camí possible"- que intentar sortir de nosaltres mateixos per mirar-nos exigeix desig i concentració. Quan s'aconsegueix, obviament veus les coses amb uns "altres ulls", jo diria que més humans. Visió que obviament condiciona els pensaments, els

sentiments i també les accions^[4].

De totes maneres com bé diu H. Gomà^[5] en el fons, normalment ens coneixem molt millor del que creiem i diem.

Dit això, crec que a vegades és bo i saludable cercar visions alienes. Sense entrar en valoracions n'assenyalaré unes quantes:

- mirar la tradicional astrologia^[6],
- entrar, per exemple, a "www.eneagrama.com" i respondre una sèrie de preguntes

- analitzar la postura del cos^[7]

- demanar a una rotllada de gent -no coneguts i honestos- quines sensacions suggerim, -cercar l'opinió de persones de confiança sobre aspectes concrets del nostre actuar: com demanam, com reconeixem, com escoltam, com oferim i com acordam^[8]?

- o simplement indagant quin és el nostre paisatge interior, amb zones il·luminades i altres zones ocultes^[9]

Partir de la comprensió i acceptació d'un mateix es bàsic per establir bones relacions tant amb tu mateix com amb els altres puix com bé assenyala A.

Wallace^[10] "El meu benestar està relacionat amb el teu benestar; el meu sofriment amb el teu sofriment. Pretendre cerca la meva felicitat i la meva seguretat com si jos fos una illa és una estupidesa"

Guillem Pont
Desembre 2008

Imatge (16/11/08): Retxa. L'avió, els núvols, la terra que ens aguanta, la nostra mirada... tot es mou de forma continuada i interrelacionada

NOTES

- [1] Jaworski.-"Sincronicidad". (ja citat)
- [2] Rafael Eheverria.- "Ontologia del Lenguaje". J.C.Saez, Editor. (Vegeu resum a "lectures")
- [3] Itamat Rogowski repeteix constantment que si ho hi ha resistències es que no hi ha canvi
- [4] Cadena esmentada per JA Marina a "La inteligencia fracasada"
- [5] El Periodico 21/10/2008
- [6] Hi ha de tot a la vista. M'agradà la síntesi de a J. Massacrier.- "Tornem a viure".

- Ed. Els tres mussols
- [7] Rodrigo Pacheco "Encuentro de Liderazgo y trabajo en Equipo a través del Aprendizaje en Movimiento"
- [8] Quintana/Cistrnas/Vega.- Pautes del Coach Relacional
- [9] B.Kegg a Process de CTI
- [10]A.Wallace. Contra de La Vanguardia de 12/11/2008. Obsequi de Alicia Betanzos

Salutació de Francina Armengol

Les festes de Nadal són una data màgica, familiar i entranyable, però també el moment perfecte per poder fer balanç de tot allò que hem fet i assolit durant l'any que ja s'acaba, de valorar l'encertat o erroni de les nostres decisions i per programar els projectes i reptes que volem assumir l'any vinent.

Durant tot aquest 2008, des del Consell de Mallorca hem treballat fent costat a les entitats municipals, per acostar els serveis a aquells que els han de menester. Apostant per una major dotació econòmica per als projectes municipals, per la modernització de les administracions, per la protecció del territori i del nostre patrimoni, i per la promoció dels nostres productes, hem fet feina de valent per obtenir els millors resultats per als nostres ciutadans i per a la nostra terra.

Davant nosaltres, es presenta l'any 2009. Un any en el qual haurem de fer un gran esforç per continuar donant solucions a les demandes i necessitats dels nostres ciutadans, una tasca amb valors com la constància, la integritat, l'austeritat, la prudència o el respecte a la paraula donada com a referents determinants.

La nostra societat es troba en una nova etapa caracteritzada per un govern del qual el major capital és la voluntat política de canvi i el temps i la legitimitat per exercir-la. En aquest marc, la nostra gestió ha anat i anirà encaminada

a superar les dificultats econòmiques actuals, recuperant les institucions públiques per als ciutadans. Coordinant els esforços entre aquestes, amb transparència en la gestió dels recursos i promovent la qualitat i la proximitat al ciutadà, volem estar just allà on manqui un servei, on hi hagi una necessitat per atendre, un element a millorar... amb el mateix compromís i responsabilitat que ho hem fet fins ara.

Cal destacar que aquestes dates, sobretot en el context econòmic actual, són també el moment més apropiat per posar l'accent en la importància d'enfortir els llaços de solidaritat que hi ha entre nosaltres. En aquesta hora, en què ca-

dascú desitja el millor als seus familiars i amics per a l'any que comença, crec que puc xerrar en nom de tots els mallorquins per expressar els millors desitjos per a tots i, especialment, als qui es troben en situacions més difícils o estan més necessitats. Si la solidaritat i la preocupació pel bé dels altres sempre estan presents en la nostra gestió, amb més raó ho han d'estar aquestes dates.

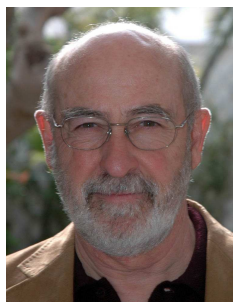
Així mateix, crec que és un bon moment per desitjar tot el millor a les persones que han de menester ajuda per la seva vida quotidiana. Pens en els nostres majors i en aquelles persones amb alguna discapacitat que depenen del suport d'altres. Quan som a punt de començar aquest nou any, vull reiterar-vos el compromís del Consell per treballar amb els vostres ajuntaments per ajudar-los cada vegada més.

Com a presidenta del Consell de Mallorca, que és casa vostra, i amb la vista posada en un futur de progrés i estabilitat -que sé que serà el de la societat mallorquina- us desig un Felç Nadal i un Nou Any ple d'il·lusions, èxits i alegries.

Molt bones festes i per molts d'anys!

Francina Armengol Socias
Presidenta del
Consell de Mallorca

Josep Cortès

Lassana Diarrá és un jugador francès de futbol de 23 anys que ha jugat amb el Chelsea i l'Arsenal, i que a darreries de desembre va esser fitxat pel Madrid per 20 milions d'euros. Sol jugar de...

-Para es carro i deixa pixar es mul! Que no era sa crònica d'es ple, això?

-Sí, però m'ha servit per començar, perquè es 16.772.000 que hem de gastar durant tot l'any 2009 sols no bastarien per comprar aquest jovenet. Que no és "guapo", això?

-Sí, però val més que xerris de política.

D'acord. Quan vaig arribar a la Sala em vaig trobar la placeta plena de policies, perquè per lo vist fan comptes canviar-los els horaris i no hi estan d'acord. Ompliren el saló d'actes sense fer gens de trull, repartiren unes fotocòpies amb les seves reivindicacions i, quan en Pasqual va començar el seu torn de preguntes, se n'anaren a dinar i a veure si els havia tocat res a la loteria.

Com que era el ple dels Pressuposts, el batle en va fer una mica de resum: 16.372.000 euros per l'Ajuntament i 400.000 per l'empresa municipal Bellver SA, la mateixa plantilla de personal, que en temps de crisi no estam per augmentar la despesa, congelació salarial al batle i als regidors i un augment del 25% a la partida de serveis socials. Quant al capítol d'inversions, inclou l'escoleta de Sa Coma, l'edifici de la policia de Sa Coma, l'ampliació de l'escoleta de Son Carrió i la remodelació de quatre carrers de Sant Llorenç, les obres dels quals començaran després de les festes; no hi estan l'escoleta del camí del Purgatori ni l'estació perquè tenen finançament extern. També s'hi han d'incloure els fons per fer front a la crisi, que arribaran directament de Madrid, i que suposen 1.472.000 euros. En conjunt i fent els números grossos, va dir que aquest capítol suposava devers 5 milions d'euros.

En els ingressos no s'hi va allargar tant, perquè només va comentar que es preveia una reducció dels de la construcció i un augment de l'IBI.

-Idò no hi emporta passar pena: si no entren dobbers perquè sa gent no fa obra, se puguen ets impostos i sa balança queda compensada.

-Àngela Maria!

Na Manuela va començar la seva intervenció dient que era *más de lo mismo*, ja que si l'any passat tenien pressupostats 18 milions i no feren res, enguany, que s'ha reduït, encara faran més poques coses. No s'ha començat la sala Rigal, a la costa no hi ha instal·lacions esportives, a Son Carrió no tenen camp de futbol, la piscina perd aigua, alguns equips esportius han d'anar a jugar a fora-poble perquè aquí no ho poden fer, l'auditori és un pou sense fons i sense projecte de finançament i no hi ha acord amb els policies, ja que un informe diu que en necessitaríem 55 i només en tenim 38. Va acabar recriminant l'equip de govern perquè no s'havia cercat el consens a l'hora d'elaborar els Pressuposts,

El batle li va respondre que no havien començat les obres de la sala Rigal perquè no estava aprovat el pertinent reglament de Participació Ciutadana, que l'auditori era un centre de cultura i de promoció turística i això val dobbers, i que l'any 2008 havien augmentat la plantilla amb 4 nous policies, per la qual cosa enguany no en podien posar més.

N'Aina, després d'agrair que haguesin tengut en compte la seva proposta de congelar els salaris dels polítics, va dir que mentres a Sant Llorenç hi havia pressupostats 185.000 euros per festes i a Son Carrió 95.000, no hi havia dret que a la costa només fossin 70.000, quan hi ha tanta gent com a Sant Llorenç. També es va queixar que no hi hagués partida per la promoció turística ni inversions a la zona costanera.

El batle va contestar dient que l'Ajuntament destina 2.500.000 euros al capítol de seguretat i que a Sa Mònica es fan moltes activitats de cap a cap d'any, activitats que els residents a la zona costanera aprofiten molt més que els llorencins. En Toni Sansó es va afegir a la discussió aclarint que hi ha 90.000 euros per promoció turística -que estan a l'em-

presa Bellver-, i que des de l'auditori es fa molta feina pel turisme de congressos. Va concloure dient que molts de municipis voldrien disposar d'aquest servei.

En Jaume, també del Partit Popular, va remarcar que no hi havia cap partida concreta per zones esportives i zones verdes de Sa Coma, que no estaven en contra de l'auditori, sinó de l'ús que se'n feia, que la depuradora feia molta pudor i que es destinaven pocs dobbers a la promoció turística.

El batle li va aclarir que les partides esportives i de zones verdes són conjuntes per tot el municipi, no per nuclis separats, que per solucionar els olors de la depuradora ja s'ha presentat un dossier a la conselleria de Medi Ambient i que, quant a la promoció turística, a més del que s'havia dit abans, també s'ha de comptar amb el que costen les oficines d'informació.

-Se veu que n'hi ha des Partit Popular que estan molt preocupats per sa zona costanera...

-Se veu que sí.

En Pasqual, alternant el *vostè* amb el *tu*, com sol fer sempre, va voler acaparar l'atenció fent llegir públicament l'escrit que havien repartit els policies, però el batle no li va permetre, perquè avui s'havien de limitar a discutir els Pressuposts. Va dir que es gastava més a Sa Mònica que a Medi Ambient, que es gastava més a Sa Mònica que a Turisme i que es gastava més a Sa Mònica que a Esports, la qual cosa, segons ell, era una aberració.

-Deduesc que no li agrada gaire lo que se fa a sa Mònica...

-Vaja una capacitat de deducció que tens, tu!

-I què li contestaren?

-Me sembla que res. Només n'Antoni Sansó, a qui havia aconseguit treure d'es solc, li va dir que ja estava fart de ses seves nefastes intervencions, que eren una vergonya per s'Ajuntament.

-I ses votacions?

-Es Pressuposts s'aprovaren amb vuit vots a favor i cinc en contra.

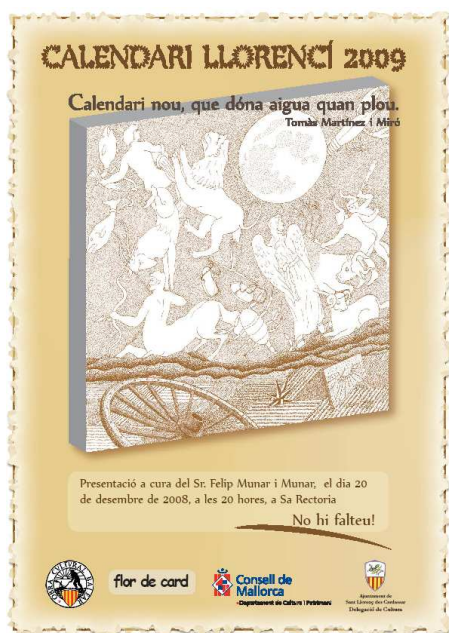
-No hi havia altre punt a s'ordre del dia?

-Sí, però me'n vaig anar, que ja tenia gana i si arrib tard llavonses sa dona me renya.

Calendari nou, que dóna aigua quan plou

El dia 20 de desembre, a la rectoria, va esser presentat el "Calendari llorençí 2009", elaborat per Tomàs Martínez Miró, que constitueix el volum 10 de la col·lecció llorençina "Es Pou Vell".

Es tracta d'una versió local dels cèlebres Pronòstics -que la gent anomenava *parenòstics*-, i que inclou un complet santoral, les hores de sortida i posta del sol i la lluna els 365 dies de l'any, consells sobre les feines del camp, el temps meteorològic, les festes i els costums, receptes de cuina i un recull de refranys

referits a cada mes. El llibre compta amb un pròleg del geògraf Miquel Grimalt, cunyat de l'autor.

L'encarregat de presentar-lo fou Felip Munar, professor de cultura popular a la UIB, que va fer una documentada i divertida introducció general als Pronòstics, des de les *calendas* romanes fins als primers llibres publicats a les Balears el 1637, passant pels *al-manâh* -almanacs- àrabs. La seva presentació va dedicar un bon espai a la lluna: "...i sobretot, el parenòstic, és llunàtic: no hi havia arbre que s'exsecallàs sense tenir en compte les parts de la lluna, i compte amb el girant a l'hora de dur a

terme qualsevol activitat, com les matances: si coincidia la bullidura de botifarrons amb el girant, tots s'esclataven. Fins i tot, a l'hora de fer una rella als arbres era necessari fer-ho en lluna; o la collita d'olives, o per tallar-se els cabells, etc". Va acabar amb una glosa que ja havia dedicat a l'autor del llibre quan va fer el pregó de la Festa del Sequer d'enguany, a Lloret.

A continuació Blai Salom i Pere Joan Munar oferiren als assistents una petita mostra de gloses de picat, que fou molt aplaudida. Joan Riera, cantador, també va donar una demostració del seu art cantant d'una manera molt especial les tonades del batre i del llaurar.

Per acabar la festa, l'Obra Cultural Balear i Flor de Card, organitzadors de l'acte, obsequiaren els assistents amb unes llunes delicioses elaborades per na Francesca Grimalt, acompanyades d'una copeta d'herbes dolces casolanes. Per cert, segons en *Pedrin*, les mirassin com les mirassin totes les llunes eren de quart minvant, perquè el seu nombre anava minvant de manera espectacular a mesura que els assistents s'atracaven a la taula.

El llibre, el primer que es fa en el poble d'aquestes característiques, està disponible per als interessats en la nostra cultura popular a totes les papereries i llibreries del poble.

La meva salut supraglotal

Antoni Colomer

Ara no hi pensava, i això que hi duc pensant des d'ahir migdia. Vull dir que en cap cas no he oblidat el fet que em va passar ahir, i que voldria explicar-lo i denunciar-lo públicament, però m'havia fuit momentàniament del cap. Però just abans de posar-me a narrar la visita a cal metge d'ahir, us comento que fa una estona ha passat per l'oficina on faig feina un jove senegalès. Jo em dedico, segons quines hores del dia, a apuntar gent a cursos per a persones adultes. És una feina que m'agrada, sobretot, ho he de reconèixer, quan ve algú com en Musta. M'ha demanat, en castellà, si encara hi era a temps d'apuntar-se al curs de català. Li he contestat que sempre hi és a temps, que sempre és un bon moment per aprendre la llengua pròpia del lloc on viu. Hem mantingut la conversa en castellà, tot i que jo ja li deixava anar més de dues paraules i frases en la meva llengua. Bé, la qüestió és que el jove senegalès m'ha fet pensar en allò que us vull explicar. I de passada m'ha recordat que no cal ser metge per ser intel·ligent; en Musta és intel·ligent, molt intel·ligent!

Us asseguro que la conversa que reproduiré a continuació és certa de cap a peus, i que es va generar diumenge dia 30 de novembre a les 13.30 hores a Inca, al Clínic Balear situat a la Gran Via Colon. Jo no tenia cap ganes d'anar al metge, tot i que tenia mal de coll des de feia quinze dies. Però la insistència dels meus progenitors va acabar amb la meva curta paciència, i vaig optar per no irritar-me més el coll amb discussions absurdes. Novament els pares tenien raó... per això estan els metges. Ah, la conversa. Entro al centre sanitari, amb ma mare, i passa això:

Jo: Bon dia.

Dra. Jiménez: *Hola, buenos días.*

Ma mare: (s'avança a jo, com a bona mare) *Hola, mos pot visitar algú? Hi ha algun metge?*

Dra. Jiménez: *No le entiendo. Solo hablo castellano.*

Ma mare: *Ah! ¿Hay alguna doctora que pueda visitar a mi hijo?*

Dra. Jiménez: *Sí, yo soy la doctora. Pasen dentro de aquella sala.*

Passam tots tres. La sala no fa més de deu metres quadrats. Hi ha una taula, una llitera i material sanitari. Em diu que m'assegui a una cadira.

Dra. Jiménez: *¿Qué le ocurre?*

Jo no sóc dels que canvia de llengua fàcilment. Ho faig comptades vegades, però no volia discutir i volia anar a dinar. Així és que vaig optar per xerrar en mallorquí i castellà mesclat. Tampoc em pensava mai que la incomprensió i la falta de respecte per part de la doctora fos tan gran...

Jo: *Desde hace 15 días que me fa mal el coll.*

Dra. Jiménez: *Abra la boca.*

Jo: *AAAAAAAAAAAA*

Dra. Jiménez: *Faringitis bacteriana.*

S'asseu a la seva taula, davant meu i ma mare.

Dra. Jiménez: *¿Sales por las noches?*

Jo: *No, ya casi no salgo nunca... Pero trabajo hablando, es per això que me costa curar el coll.*

Dra. Jiménez: *¿Y en qué trabajas?*

Jo: *Don classes.*

Ma mare: *Da clases de catalán.*

Ja l'has dita, ma mare! Uns segons de silenci, i segueix la doctora

Dra. Jiménez: *Ah, de catalán. ¿Tú eres catalán?*

Jo: *Sóc de Mallorca, he nascut a Mallorca.*

Dra. Jiménez: *¿Pues sabes que ayer leí que por culpa del catalán los niños suspenden en la escuela? Sí, lo leí ayer, y me han dicho que ahora esto lo van a cambiar.* (El comentari demostra que no és cap experta sobre la situació de la nostra llengua, que ha mantingut unes quantes converses de cafè i prou. Però demostra també que és militant, que ni en sap ni en vol aprendre).

Em vaig seure bé a la cadira, perquè vaig estar apunt de fotre baix.

Jo: *Le han engañado. Este no es el motivo del fracaso escolar que se da aquí y en toda España.*

Dra. Jiménez: *Pues yo lo he leído, y me lo han dicho. Además, ¿sabes que el catalán va a terminar con el mallorquín, que es lo que tu hablas? Porque tu no hablas catalán, lo tuyo es un dialecto, no una lengua.*

Jo: *Y usted que habla?*

Dra. Jiménez: *Yo hablo español.*

Jo: *¿Una lengua o un dialecto?*

Dra. Jiménez: *Una lengua, el español es una lengua. Lo tuyo es un dialecto, nada más.*

Jo: *Mire señora, las lenguas son pero no se hablan. Todos hablamos dialectos. Usted puede saber mucho de medicina, no lo discuto, pero no me va a enseñar de lenguas y dialectos, y menos de mi lengua. Lógicamente que aquí hablamos un dialecto del catalán, igual que usted lo habla del español. ¿De donde es usted?*

Dra. Jiménez: *De Canarias, yo soy española, como usted. El catalán va a acabar con vuestro dialecto, esto es lo que va a pasar. I venga insistir...*

Jo: *Yo no le he dicho si soy o no español, y se equivoca. Con el mallorquín va a acabar la gente que como usted no lo quiere aprender, que no quiere aprender la lengua del país o lugar donde va a vivir, a trabajar.*

Vius, no m'estic inventant res...

Dra. Jiménez: *Yo hablo tres lenguas, pero es que esto no es un país, es una isla de España. Como voy a querer aprender el mallorquín, si tu dialecto no sirve ni para ir a la cola del baño! Talment així m'ho va dir, la dona!*

Em vaig aixecar de la cadira, i amb el coll sec, els nervis atrofiats i en llengua catalana li vaig demanar a la doctora que em donàs la recepta i es dedicàs a parlar de medicina. Clarament em va contestar que no m'entenia. Li vaig tornar a dir "prepari'm la recepta i deixi de dir barbaritats"! La dona em repeteix que no m'entén. Li dic que me'n vaig, que si no em pot entendre en la meva llengua, dolguda llengua, me'n vaig. M'entén, però fa com si no m'entengués. La dona em prepara la recepta, i jo surt del despatx i demano, a la persona que es troba darrere el taulell, si em pot donar un full de reclamacions. Me'l dona (sento profundament que aquella al·lota patís les conseqüències del meu mal humor, perquè no en tenia cap culpa; a més, ella em va entendre i atendre en mallorquí). Me'n vaig.

Vaig sortir de la consulta amb dos

diagnòstics diferents, i tots dos relacionats amb les cavitats supraglòtals: d'entrada tenc la faringe malmesa, però amb una bona dosi de pastilles en quatre o cinc dies ho tindrè resolt; el problema greu el tenc una mica més amunt, a la llengua. Té cura, en té, però serà un procés llarg i a voltes dolorós. Tot i que s'avança per trobar un remei definitiu, constantment apareixen nous bacteris que en desbaraten el procés curatiu. Bacteris difícilíssims de tractar, perquè el procés no és de destrucció, manera d'actuar pròpia dels bacteris, sinó de transformació. Vendria a ser d'educació.

Avui m'he aixecat millor del coll, però encara preocupat, molt preocupat pel dolor lingual. Per sort, en *Musta*, el jove senegalès que s'ha apuntat a classes de català m'ha ajudat a alleujar el mal, i diria que m'ha anat prou bé. Tenc clar que me'n sortiré. Estic segur que ens en sortirem tots els que tenim la llengua inflada. Però haurem d'aprendre a estimar la nostra llengua i a tenir clar que, a més de poder fer cua per anar al bany en mallorquí, hi podem interaccionar sempre que vulguem. Per començar, per no tenir mal de coll deixaré de caminar descalç. Per no tenir mal de llengua, usaré el meu dialecte: el mallorquí. La meua llengua: la catalana. Salut!

Telèfons

Aigües Sant Llorenç	838559
Ajuntament	838393
Auditori	587371
Biblioteca	569654
Bombers	085
Camp de futbol	838703
Depuradora	810359
Emergències	112
S'Escaleta	838544
Escola	569483
Fems	844372
Funerària Sant Joan	526139
Guàrdia	062
Hospital de Manacor	847000
Polícia local	609 637960
Tercera edat	569512
Delegació Turisme	585409
Unitat sanitària	569597
Urgències mèdiques	061

Dèiem

FA TRENTA ANYS Desembre de 1978

L'editorial de la revista del mes de desembre parlava de la part forana de l'illa i del tren. Denunciava que en deu anys s'havien reduït en un cinquanta per cent els quilòmetres de via de tren i clamava per potenciar un mitjà de transport econòmic, net i còmode. L'editorialista pensava que el Consell General Interinsular (embrió del que després seria el Govern de les Illes Balears) hi tenia molt que dir i molt que fer. Només han passat trenta anys.

En Guillem Pont feia una repassada al que havia estat l'any 1978. Els partits polítics que havien fet actes a Sant Llorenç no havien gaudit del fervor popular. Només un acte, la presentació de la Unió de Pagesos, havia tingut una bona resposta.

L'any 1978 havien passat a millor vida mossèn Martí Rosselló "Garrover", sor Maria dels Innocents "sor Marieta" i l'amo en Francesc Pocapalla.

A l'Escola canvi de director, D. Joan Domenge "Agustí", la constitució d'una Associació de Pares d'Alumnes i la sortida d'una nova publicació realitzada majoritàriament pels alumnes, Picarol.

Joan Rosselló, el rector, recentment finat, dedicava la seva col·laboració a donar a conèixer la figura i l'obra d'un poeta de Santa Maria, Miquel Dolç autor de "El somni encetat" i "Flama".

Sortia al carrer el primer tom de la Història de Sant Llorenç, redactat per Ramon Rosselló.

FA VINT ANYS Desembre de 1988

El número 145 de la revista *Flor de Card* dedicava l'editorial a fer un balanç de l'any. La compra de Ca Ses Monges, l'epidèmia d'hepatitis, la vaga dels mestres, la inauguració de la Unitat Sanitària i la presentació de la campanya de la Costa Llorencina foren els temes més destacats de l'any.

"Las corsarias", "Balada gallega", "La montería", "Jesus Christ superstar", "Man of mani parts" i "Bolero" de Ravel foren les obres que interpretà la Banda de música a l'Església Parroquial per celebrar la festivitat de Santa Cecília.

N'Antoni "de Sa Cova", don Antonio Melis, segons en Joaquín Prat, participà en el concurs "El precio justo" i va guanyar dos quadres ben vistosos valorats amb més de cent mil pessetes.

FA DEU ANYS Desembre de 1998

Josep Cortès firmava un article titulat "El cine d'Allà Abaix" on feia recordança del cine Ideal, el cinema de Sa Central. Els seients reservats, les cadires de fusta, la manta damunt les cuixes, el maridet, en Toni "Parrino", les pel·lícules famoses, els artistes reconeguts, les escenes que havien escapat a les estisores de la censura, el galliner, les pipes i les clovelles eren recordats per en Pep com un acte social en el qual hi participava tot el poble.

Maria Isabel Muñoz Carrión entrevistava el mestre d'escola i polític, Mateu Puigrós Sureda que havia estat elegit batle l'any 1995 després d'haver participat tres legislatures com a regidor del consistori llorenç i haver estat batle pedani de Son Carrió. Els estudis, els inicis professionals, la trajectòria política, les realitzacions del consistori, els projectes de futur conformaven aquesta entrevista.

En Xesc Umbert parlava dels dos anys de sequera que acabàvem de deixar enrere. La climatologia de l'illa és així: o plou a vessar o hem de fer rogatives per veure un poc d'aigua.

Tomàs Martínez Miró

Deixats de la mà de Déu o crònica d'un desencís

Joan Llull

El mes passat, en aquesta mateixa revista, em feia ressò d'una percepció que crec que tenim bastants de llorencins: que Sant Llorenç, a diferència dels pobles veïns, no surt mai als diaris. L'aprofitava per fer un seguiment de tot allò que la premsa, més concretament el Diari de Balears, diu del nostre poble. A la vista dels resultats obtinguts, la conclusió era que les referències a Sant Llorenç eren més aviat indirectes i centrades sobretot en la Costa Llorencina, especialment Cala Millor. Les activitats de l'auditori de Sa Màniga hi eren omnipresents. Deixant de banda el cas de Manacor, que és capital de comarca, la gran quantitat de cròniques dels pobles veïns, en particular Son Servera, confirmava una vegada més que Sant Llorenç poble es troba, com diuen, "deixat de la mà de Déu".

Fa la impressió que "som el darrer mot del Credo" entre els municipis ma-

llorquins. Quin és, emperò, el problema de fons? ¿Són els mitjans de comunicació els qui no ens tenen en compte, o som nosaltres mateixos els qui no generam notícies? Pens que més aviat som nosaltres mateixos que no generam notícies: arrosegam un dèficit de serveis i d'infraestructures que, en clau autonòmica, podríem qualificar d'"històric". Estam gairebé a la coa en serveis bàsics com sanitat, ensenyament o esbarjo.

Aquesta qüestió, l'he tornada a treure a rotlló després d'haver-me arribat a les mans una d'aquestes publicacions gratuïtes que s'han posat de moda darre-rament: l'"@ra Llevant" de desembre passat. Com a periòdic comarcal, l'"@ra Llevant" s'ocupa, almenys en teoria, de l'actualitat de pobles com el nostre. Després de fullejar-lo, idò, no em puc estar de fer una lectura crítica del que diu de Sant Llorenç. Diuen que les comparacions són odioses, però comparar les notícies de Sant Llorenç amb les de Son Servera, per exemple, ens demostra com d'abandonats ens tenen els mitjans de comunicació (o hauríem de dir "les institucions?").

Els quatre titulars referits al poble veí se centren en el que és el nucli en si: la celebració d'una nova assemblea de veïns, un cas únic dins la política municipal illenca; la inauguració del carril per a bicicletes i vianants entre el poble i la costa; l'inici de les reformes dels col·legis Jaume Fornaris i Na Penyal; i el possible inici de les obres de la ronda de circumval·lació. Tota una pàgina de notícies del "poble" que contrasta amb la

Entrevista a Bernat Nadal "Avui dia queden molt pocs intel·lectuals i la majoria estan venuts" Agricultura L'olivera, un arbre característic de la Serra de Tramuntana Salut Les migranyes suposen pèrdues milionàries

El tren fins a Artà ja compta amb un projecte definit

L'executiu autonòmic continua fent passos perquè les infraestructures viàries augmentin aquesta legislatura

La reunió amb els membres del comitè de seguiment de la preparació del projecte de la línia de tren, 2010

Manacor, capdavantera en el sector del turisme rural

La línia de Manacor compta amb més de 400 places de turisme rural i el municipi està treballant per aconseguir més places de turisme rural

El cablejat elèctric l'apertura de la ronda

Per acabar l'obertura de la ronda de Sant Llorenç, s'ha iniciat el cablejat elèctric de la ronda de Sant Llorenç

Inaugurat el nou carril bici enmig del content del poble

El nou carril bici de Sant Llorenç, inaugurat el 2010, ha estat el resultat d'un projecte de millora de les infraestructures viàries

MAREU Matices tel: 659-543-938 Manteniments de jardins i piscines Reparacions de fontaneria i electricitat Neteja de cistells, xalets, oficines, comunitats...

12 de desembre de 2010 Local @ra Llevant

Els hotels s'apunten a la recollida orgànica i fan 300 mil quilos de fems

Prima de 30 mil euros s'ha repartit entre els hotels de Sant Llorenç per la seva participació en la recollida orgànica de fems. Els hotels han donat un total de 300 mil quilos de fems a la planta de compostatge de la planta de Sant Llorenç. Els hotels han donat un total de 300 mil quilos de fems a la planta de compostatge de la planta de Sant Llorenç.

La Policia Local estrenarà dependències policiaques a Sant Llorenç i a sa Coma

La nova oficina d'habitatge de Sant Llorenç, que està situada a la carretera de Sant Llorenç a sa Coma, ha estat inaugurada el 2010. La Policia Local de Sant Llorenç i sa Coma ha estrenat dependències policiaques a Sant Llorenç i a sa Coma.

afirmació de la lleure, que estan pensades per a ser utilitzades per a la recollida orgànica de fems. Els hotels han donat un total de 300 mil quilos de fems a la planta de compostatge de la planta de Sant Llorenç.

La nova oficina d'habitatge de Sant Llorenç, que està situada a la carretera de Sant Llorenç a sa Coma, ha estat inaugurada el 2010. La Policia Local de Sant Llorenç i sa Coma ha estrenat dependències policiaques a Sant Llorenç i a sa Coma.

Inaugurada la nova escola d'educació infantil

La nova escola d'educació infantil de Sant Llorenç, que està situada a la carretera de Sant Llorenç a sa Coma, ha estat inaugurada el 2010. La Policia Local de Sant Llorenç i sa Coma ha estrenat dependències policiaques a Sant Llorenç i a sa Coma.

La nova oficina d'habitatge de Sant Llorenç, que està situada a la carretera de Sant Llorenç a sa Coma, ha estat inaugurada el 2010. La Policia Local de Sant Llorenç i sa Coma ha estrenat dependències policiaques a Sant Llorenç i a sa Coma.

pàgina dedicada a Sant Llorenç -o, més exactament, a la Costa Llorencina-: la presentació de la prova pilot de recollida de residus orgànics, i la inauguració de les noves dependències de la policia local i de la nova escola d'educació infantil. A penes dues ratlles per dir que s'han habilitat les antigues dependències de recaptació, a la plaça de l'Ajuntament, per a ús de la policia local. Fins quan els nostres fills hauran d'anar a fora poble per fer l'ensenyament secundari? Fins quan ens haurem de desplaçar quan tenguem una urgència mèdica? Fins quan seguirem en aquest estat de coses, en l'anonimat més absolut i incapaç de generar notícies?

Ultramallor Agència de viatges del grup A Títol 999 Carrer del Sol, 19 Cala Millor-Mallorca Tel. 971 585720

Rafel Nadal pren *café per la llengua*

OCB

L'esportista mallorquí més internacional, el tennista, Rafel Nadal, i el seu oncle i entrenador, Antoni Nadal, han participat en la campanya de l'Obra Cultural Balear "Cafè per la Llengua". El número 1 del tennis mundial, Rafel Nadal, se suma així, a una iniciativa de l'entitat amb la finalitat de dinamitzar l'ús del català a les Illes Balears.

La implicació del gran tennista mallorquí Rafel Nadal en la campanya és només una primera passa: durant els propers mesos està previst que altres personalitats destacades del món social i cultural insular donin suport a aquesta iniciativa.

Rafel Nadal i Toni Nadal, varen fer un dels primers cafès per la llengua amb representants de l'Obra Cultural Balear, i en un ambient distès varen intercanviar punts de vista sobre la necessària recuperació de la nostra llengua.

La campanya Cafè per la llengua va ser presentada públicament el passat dimarts 9 de desembre a Can Joan de s'Aigo, en un acte que va comptar amb l'assistència de nombroses personalitats de la vida social i cultural mallorquina. "Cafè per la llengua" té com a finalitat promoure la participació popular en matèria de llengua. Amb aquest objectiu, està prevista l'organització de trobades

amb grups de persones i amb entitats representants de sectors molt diversos de la societat mallorquina a qui es convidarà a fer un cafè i a parlar de llengua. La campanya pretén arribar a entre 12.000 i 15.000 persones durant l'any 2009.

Arreu del món, a totes les cultures, fer un cafè és signe de conversa amistosa i d'intercanvi civilitzat d'idees. És per això que l'Obra Cultural Balear con-

vida tothom a fer un cafè per parlar, sense prejudicis, d'aquelles qüestions que preocupen entorn de la llengua. Perquè és important que els ciutadans participin i hi diguin la seva, l'entitat demana una estona per parlar de llengua amb entitats, familiars, amics i coneguts.

A la fotografia, Rafel Nadal i Toni Nadal compartint el cafè per la llengua amb el president de l'OCB, Jaume Mateu, i el coordinador de l'entitat, Tomeu Martí.

Missatge de Nadal: Sempre endavant!

Francesc Antich

Les festes de Nadal són un espai de trobada, de companyonia familiar i amb els amics més íntims, de record per als que ja no hi són, i d'il·lusió per als més petits. Un espai per sentir, reflexionar i renovar els projectes i les esperances que m'agradaria compartir amb tots vosaltres. Enguany moltes persones viuran les festes amb més austeritat que altres anys i amb una certa inquietud perquè la crisi econòmica mundial ja ens comença a afectar. Ara costa més trobar o mantenir un lloc de feina i arribar a final de mes. Us vull dir que a les Illes Balears estam treballant de debò per convertir aquestes dificultats en una oportunitat per plantejar-nos un futur millor per a tots. L'any 2009, el Govern farà el major esforç possible en dues direccions: intensi-

ficar la política social per ajudar els més dèbils, i reforçar les inversions en obres públiques i privades.

Hem aconseguit la col·laboració del Govern d'Espanya per construir noves línies de tren i millorar el transport públic, per fer escoletes, per estimular la construcció amb la renovació de les instal·lacions turístiques, la millora dels barris i les facilitats per accedir a un habitatge. I treballam perquè les Illes Balears aconseguixin un finançament just, que ens permeti garantir una bona qualitat en l'atenció a la salut, a l'educació, i al benestar de les persones, especialment d'aquelles que per edat o per malaltia estan en una situació de dependència.

Ara que tots feim plans per a l'any que comença, us vull demanar també un

esforç addicional, que ha de servir per aconseguir un avanç qualitatiu en la societat i en l'economia balear. Hem de deixar d'estar quasi a la coa en formació, en productivitat, en l'accés a la universitat. Hem d'assumir que el temps dels doblers fàcils s'ha acabat, per a tots.

A les Illes Balears hem d'estrenar una nova forma de créixer, per progressar amb més seguretat en el futur, amb més benestar per a les persones. Per progressar mantenint la ruralia, la nostra agricultura, el paisatge i tot el patrimoni. Estic convençut, com va dir el poeta, que entre tots ho podrem tot. I perquè estic convençut que caminarem junts, sempre endavant, us puc dir de bon de veres: Bones festes i molts d'anys!

5
centres de salut més

15
depuradores noves

1600
hectàrees de territori protegides més

2000
places d'escoletes en projecte

sòl per a
5000
habitatges protegits

endavant
2009

Miquel Àngel Mestre publica a la *Physical Review Letters*

del món "*Physical Review Letters*", i aquesta és la nota de premsa que va publicar la UIB:

"Miquel Àngel Mestre Adrover, enginyer tècnic de Telecomunicació (especialitat Telemàtica) per la UIB, acaba de publicar, conjuntament amb altres autors, a la prestigiosa revista *Physical Review Letters*, un treball basat en el seu treball de fi de carrera intitulat «Experimental characterization of mode-hopping in semiconductor ring lasers». El treball és signat per S. Beri, L. Gelens, M. Mestre, G. Van der Sande, G. Verschaffelt i J. Danckaert, de l'*Applied Physics and Photonics Department* de la *Universitat Lliure de Brussel·les*, i per A. Scirè, de l'Institut de Física Interdisciplinària i Sistemes Complexos, IFISC (UIB-CSIC), així com per G. Mezosi i M. Sorel, del *Department of Electronics and Electrical Engineering* de la *Universitat de Glasgow*.

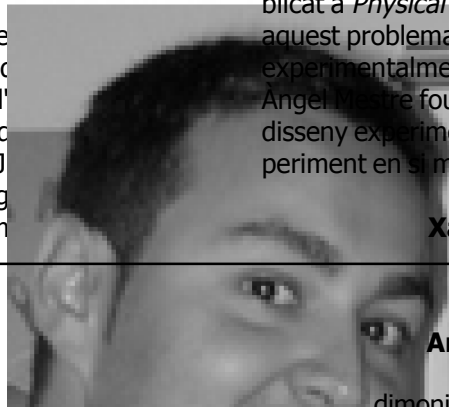
El treball de fi de carrera de Miquel Àngel Mestre fou precisament fer-ne el disseny experimental i dur a terme l'experiment en si mateix".

ERASMUS.

El treball aborda un dels reptes de la física moderna, com són les fluctuacions de sistemes òptics com ara els làsers, com a resultat de la naturalesa quàntica de la interacció entre la llum i la matèria.

Els làsers de semiconductor d'anell (Semiconductor Ring Lasers, SRL), els quals es presenten com una sòlida alternativa en certes aplicacions de comunicació òptica, es veuen afectats per fluctuacions estocàstiques. A causa de l'arquitectura circular de la cavitat activa d'aquests tipus de làser, es poden presentar dues direccionalitats, cap a la dreta o cap a l'esquerra. El que precisament provoquen les fluctuacions estocàstiques són canvis abruptes i espontanis en la direccionalitat i, d'aquesta manera, limiten l'ús d'aquests sistemes en algunes aplicacions, per exemple com a memòries òptiques. El treball publicat a *Physical Review Letters* aborda aquest problema tant teòricament com experimentalment. El paper de Miquel Àngel Mestre fou precisament fer-ne el disseny experimental i dur a terme l'experiment en si mateix".

Miquel Àngel Mestre, "Bovet", és enginyer tècnic en telecomunicacions per la Universitat de les Illes Balears, tot i que actualment està estudiant Enginyeria en Telecomunicacions a la Universitat Politècnica de Catalunya. L'any passat va fer el seu projecte final de carrera a un laboratori d'una Universitat de Bèlgica amb una beca Erasmus. Aquest projecte (una part d'ell) ha estat publicat a una de les més importants revistes de física

Xavier Leal Meseguer

Sant Antoni

El passat mes de novembre un grup de joves ens vam reunir per tal de constituir de manera oficiosa una associació d'amics de Sant Antoni. Aquesta associació s'ha anomenat "Sobreposat de Sant Antoni" i té com a objectius potenciar la festa de Sant Antoni a Sant Llorenç i ajudar en l'organització de la mateixa.

Com s'ha fet aquests dos darrers anys, organitzarem el dinar sant antonier el dia 16 al migdia (apunteu-vos-hi, que com més són més riuen), el primer ball dels

Amics de sant Antoni

dimonis, el recorregut amb els dimonis pels bars del centre del poble i el cant del goig, entre d'altres.

Enguany, el dissabte 10 de gener a les 20, a la plaça Major hi haurà la presentació dels actes de la festa de Sant Antoni, la presentació del CD "So de card" i una ballada popular amb torrada de pa i ta-leca.

Des d'aquí vos convidam a participar en els actes que vos hem presentat i a adjuntar-vos a nosaltres perquè la festa sigui viva a Sant Llorenç.

Visca Sant Antoni!

O sant Agustí versus sant Tomàs d'Aquino (I)

Guillem Mesquida Melis

El repte proposat sembla atractiu, sant Agustí (354-430) tret fora del seu context, de la seva època, versus sant Tomàs d'Aquino (1225-1274), també molt llunyà en el temps, rivalitzant per demostrar que la seva visió del cristianisme és la millor; ningú posa en dubte la vàlua dels dos convidats i la seva fe cristiana.

Tanmateix vists obligats a treure ambdós del seu context... els podem portar als nostres dies,... per què no? Predicaran davant una comunitat crítica, segurament poc assertiva, portadora d'una visió global, però també capaç d'emocionar-se i sentir passió com podien sentir el pagesos que vivien a la vall de Taüll quan anaven a missa en aquell oratori romànic dels segle XII, i contemplaven la claror de la vall i els frescos de l'església dins la penombra.

Octubre de 2008, el vicari estava preocupat per la poca assistència de feligresos, conscient que aquest temps de globalització que vivim fa més difícil la Fe. Després de molt cavil·lar decidí "fitxar" a dos dels més importants personatges de l'Església; per això els va convidar amb temps, per poder visitar l'escenari on haurien de fer el seu Sermó.

Sant Agustí arribà amb molt de temps, però va ploure sense aturar, el verd del camp contrastava amb la grisor del cel, les basses i els rierols brillaven amb la llum tènue del dia; confiava que el dia del Sermó faria bon temps, que el sol brillaria amb força i ompliria l'església. Per passar el temps i calmar els seus nervis rellegia Plató, reflexionava sobre la seva època maniqueista, la seva etapa escèptica, l'apropament al platonisme i el neoplatonisme per arribar al cristianisme; i meditava sobre les dues ciutats, la Terrenal i la Divina: "la primera fundada per Caín l'altre per Abel, (...) una ciutat celestial que es troba en aquests moments a la terra en pelegrinatge o en exili", també ho feia sobre la llei natural, la llei positiva i la relació amb la llei de Déu, i com la llei cristiana és la promulgació de la llei interior de

l'ànima. Agustí imaginava com podria l'Església impregnar de cristianisme al poder civil.

Sant Tomàs d'Aquino tenia l'agenda plena, li va costar trobar-hi un buit; però el repte era atractiu, tindria una nova oportunitat d'explicar les cinc vies atomistes per arribar a Déu, la invitació l'aplegà al Líban donant unes conferències; però era clar que faria esforços per assistir-hi.

Només mancaven dos dies pel Sermó; sant Tomàs encara no havia arribat i l'expectació era gran, el vicari el trucà al telèfon mòbil, però... es trobava fora de cobertura; es trobava volant, aprofitava per rellegir Aristòtil, pel seu cap rodaven els arguments a priorístics de sant Anselm per demostrar l'existència de Déu, "no es pot admetre la preexistència de la fe, dins la filosofia hem de trobar la resposta; en les idees d'Aristòtil trobem el punt de partida", tot això li rodava pel cap; per si tenia poques preocupacions... li van perdre les maletes a l'aeroport del Prat; una senyoreta de l'aeroport li explicà que ja les hi enviarien amb un taxi quan les localitzarien. Finalment es deixà convèncer

per partir amb un taxi cap a Taüll, l'esgotament del vol des de Beirut féu que, tot enfilant la carretera es quedés adormit. Es despertà quan la carretera començava a pujar, aquelles corbes i la poca perícia del taxista, posaren sant Tomàs d'Aquino amb estat de tensió, suava, no es refiava.

A la fi arribaren a Taüll, fou rebut pel vicari i per sant Agustí... tot esgotat, volgué conèixer l'església però el vicari proposà que hi anirien l'endemà...

El dia abans. Havia deixat de ploure, "demà serà un bon dia", pensava sant Agustí. Els dos sants es passejaren per la vall i visitaren el temple... ambdós quedaren embadalits davant els frescos, la visió del Pantocràtor, la seva policromia i defora el brillo metàl·lic de l'aigua que brollava pertot arreu els va fer oblidar totes les penúries passades per arribar allà... tot el que

havien pensat pel sermó acabava de passar a un segon pla...

El gran dia, el sol sortí amb força. De bon matí l'explanada de Taüll era plena de cotxes, tothom havia vingut a conèixer en directe els dos sants, un públic heterogeni omplia l'església i els voltants, els dos policies locals estaven desbordats, van haver d'avisar els Mossos d'Esquadra perquè els ajudessin a posar ordre, entre el públic hi havia d'incògnit al president de la Generalitat, José Montilla, el cap de l'oposició, Artur Mas, tampoc no hi podia faltar el Josep Lluís Carod-Rovira, el seu interès era clar, reivindicar l'art romànic com a senya d'identitat de Catalunya... milers d'altres persones anònimes es concentraven, tothom volia entrar dins el temple, però és clar que no hi cabien tots... els més influents hi eren dedins.

El vicari gratament sorprès per la seva convocatòria, però previsor ell, havia fet instal·lar altaveus a tota l'explanada... s'escoltava: "uno, uno, proves"... el so era perfecte, es garantia així que tots els assistents escoltarien els dos sermons.

L'hora clau, les 11 i mitja del matí, el

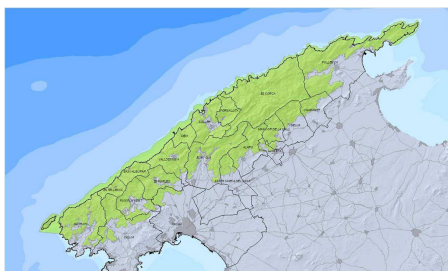
Serra de Tramuntana

El conseller de Medi Ambient, Miquel Àngel Grimalt, i el director general de Biodiversitat, Miquel Ferrà, han iniciat la tramitació iniciada per a la declaració de la Serra de Tramuntana com a Reserva de la Biosfera, distinció que ha de concedir la UNESCO a través del Programa MAB (Man and Biosphere).

La Conselleria de Medi Ambient posa en marxa la tramitació de la Reserva de la Biosfera de Tramuntana amb l'objectiu de crear un distintiu de qualitat ambiental per a la Serra que reconegui internacionalment el seu bon estat de conservació. Aquesta seria la segona Reserva de la Biosfera de les Illes Balears després de Menorca, que ofereix els avantatges d'una experiència prèvia. La iniciativa de la declaració de la Serra de Tramuntana com a Reserva de la Biosfera compta amb el suport del Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí, la qual cosa suposa un reforç important a l'hora d'aconseguir la declaració. A l'Estat espanyol hi ha actualment 38 reserves de la biosfera. El conseller Grimalt es reunirà la setmana que ve amb els batles de la Serra de Tramuntana per tal de presentar la iniciativa.

La Reserva de la Biosfera representa una aposta de futur per garantir el bon estat de conservació de Tramuntana i engegar experiències de desenvolupament sostenible en el medi ambient i el medi rural de la Serra, fent compatibles els objectius de preservació amb les activitats humanes i tradicionals. A més, per dur a terme totes aquestes actuacions, la Reserva de la Biosfera pot suposar l'arribada de fons estatals i internacionals que poden beneficiar finques, municipis i el conjunt de la Serra per al desenvolupament de programes i projectes ambientals i sostenibles.

Afegit a tot això, el reconeixement de la Serra de Tramuntana com a Reserva de la Biosfera pot representar una marca de qualitat turística amb un ampli ressò que interessa a les Illes Balears com element de desestacionalització i producte diferenciat del tradicional de sol i platja. Es tractaria de potenciar un turisme ambiental, sempre sota criteris de sostenibilitat.

Amb un total de 69.073 hectàrees terrestres i 8.813 marines, la Reserva de la Biosfera s'articularà al voltant d'unes zones nucli, que han de ser espais naturals protegits. En total, l'àmbit de Reserva de Biosfera sumaria 77.886 hectàrees amb la inclusió de l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana (63.084 hectàrees terrestres i 1.123 marines, 63.084 en total), determinades Àrees Naturals d'Espècial Interès i Àrees Rurals d'Interès Paisatgístic boscoses, i el Parc Natural de sa Dragonera. La diferència d'hectàrees entre la Reserva de la Biosfera i el Paratge Natural és de 14.802.

Les hectàrees marines de la Reserva de la Biosfera s'han delimitat cercant una fondària de 40 metres a partir de la costa perquè és en aquest àmbit on es troben les praderies de Posidonia oceànica de major qualitat i on, òbviament, s'hi desenvolupen la majoria d'activitats nàutiques i pesqueres de caire turístic o recreatiu.

La qualificació de Reserva de la Biosfera no ha de suposar per a propietaris i ajuntaments majors restriccions o limitacions que les actualment fixades per la figura de Paratge Natural, però sí du implícit un compromís d'implantar procediments de gestió sostenible.

En aquest sentit, la Reserva de la Biosfera no és per ella mateixa una figura d'espai natural protegit ni implica un nou règim jurídic, però sí obliga a establir unes zones nucli que sí han de ser espais naturals protegits.

La Conselleria de Medi Ambient confia a rebre el vist-i-plau de la UNESCO per a la declaració de la Serra de Tramuntana com a Reserva de la Biosfera durant aquesta legislatura.

Llums de Nadal

La Conselleria de Medi Ambient recomana als ajuntaments un consum responsable de l'energia elèctrica durant les festes de Nadal i Any Nou.

A través de la Direcció General de Canvi Climàtic, la Conselleria proposa als municipis que l'encesa dels llums de Nadal es limiti del 6 de desembre al 6 de gener, de 18 a 21 hores, llevat dels dies més assenyalats.

La Conselleria de Medi Ambient, a través de la Direcció General de Canvi Climàtic i Educació Ambiental, ha animat els ajuntaments de les Illes Balears, mitjançant la web de la Xarxa de Pobles pel Clima (www.xarxadepoblespelclima.net) i correus electrònics adreçats als consistoris, fer un consum responsable de l'energia elèctrica durant les properes festes de Nadal i Any Nou. En aquest sentit, la Direcció General de Canvi Climàtic i Educació Ambiental ha proposat i recomanat als municipis que l'encesa dels llums de Nadal es limiti del 6 de desembre al 6 de gener (ambdós inclosos), de 18 a 21 hores, llevat dels dies més assenyalats: 24 de desembre (Nit de Nadal), 25 de desembre (Nadal) i 5 de gener (Nit de Reis), jornades en les quals els llums podrien encendre's fins a les 24 hores, i el 31 de desembre (Nit de Cap d'Any), amb més presència festiva al carrer, fins a la 1 de la matinalda. Aquesta proposta està en sintonia amb la d'altres comunitats autònomes i fins i tot és més restrictiva.

Un dels principals reptes de la Conselleria de Medi Ambient és lluitar contra el canvi climàtic amb la divulgació de mesures i propostes que ajudin a reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Implicar totes les administracions i la ciutadania en general contribueix a aquesta lluita i, durant les festes, una encesa dels llums nadalencs limitada als horaris estrictament necessaris pot suposar una aportació important a l'estalvi energètic i a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle sense afectar els interessos del sector comercial ni la il·lusió de la població a l'hora de passejar pel carrer durant aquestes dates.

Glosses policials

Amb el prec que ho publicàssim a la revista, en Rafel Genovart, "Martet", em va fer arribar l'escrit que reproduïm a continuació.

Vull donar l'enhorabona a totes les autoritats, perquè només una em va demanar: com està la teva dona?

Són tres braços romputs i una cadera el que ens ha passat, i si ho trobau poc també ens prengueren la cartera.

Per anar al centre de dia, donades les circumstàncies, una ajuda demanarem i el batle ens va contestar que s'hauria de mirar el patrimoni que teníem.

Fins i tot per fer una denúncia a Sa Coma hem d'anar, perquè a Sant Llorenç no hi ha una persona que se'n cuidi.

Son 39 policies, que si estassin ben repartits a Sant Llorenç en tendríem de dia i de nit.

Ara ens fan un quarter per la policia sense haver-lo de menester, i l'han donat a fer a un extern perquè Sant Llorenç no té picapedrers que ho sàpiguen fer.

Si voleu que Sant Llorenç visqui bé no li compliqueu la vida, mos deixau la policia, que l'hem de menester.

Llorencins i llorencines, ja us podeu preparar perquè a Sant Llorenç no hi ha un comandament per la policia.

Ens compraren la Teulera, el Camp i Son Patró i fent un altre préstec tendríem una manera per explotar-ho.

Compraren el cinema Rigal, allà tot hi cabia, fins i tot la policia i tots els lloquers que pagam.

Sant Llorenç està endeutat i no se'n sortirà perquè aquesta autoritat només pensa en la compra i tot s'ha de pagar.

Anem a pagar el *retorial* i tot es comprondrà, ells tindran bon cobrar per arribar a final de mes però amb els nostres doblers.

El nostre batle de Porreres necessita capturar, perquè de Sant Llorenç se'n durà l'escut i les esgrelles!

Sant Llorenç des Cardassar està molt abandonat; per no tenir la policia ja veis el que ens ha passat: són tres braços i un costat i no sabem com quedarà.

Sant Llorenç se'n recordarà d'aquest Ajuntament, que si un dia se'n va li podran fer un monument.

Per no tenir la Policia ja veis el que ens pot passar: són tres mesos de cadira i ara començar a caminar.

Estic decidit a tot i no me'n podeu parlar. M'han fotut la dona i no sé si se'n sortirà.

Si voleu tenir Sant Llorenç content no ens dugueu la inspectora: ens deixau el sergent i ella que estigui a Sa Coma.

Sant Llorenç des Cardassar està molt abandonat de 39 policies, molts de dies no en veim cap. Per això el *gamberrisme* ha trobat el forat!

El nostre Batle, que està a Porreres s'ha aliat amb en Mascaró, li ha dat el quarter Municipal i les escoles de Sa Coma, l'estació i l'embelliment dels carrers Nou i Cardassar. I a nosaltres què ens quedarà més que les barbelleres? Aquí no pot esser que no hi hagi una comissió...

Llorencins i llorencines de Sant Llorenç des Cardassar, anau alerta amb el votar perquè aquest batle se'n durà tot el que podrà a Porreres i Sant Llorenç es quedarà amb el deute i les barbelleres!

Mateu, fes les coses bé i no vagis de propines ni comissions, perquè Sant Llorenç n'està de vosaltres tall des collons i us fotrem una coça que pegareu al carrer!

El batle se n'ha d'anar directe cap a Porreres perquè Sant Llorenç està cansat d'anar per les voreres!

Estic cansat de dir-ho i no em volen escoltar: que la feina s'ha de dar a Sant Llorenç i Son Carrió, perquè dels nostres doblers ho pagam i no s'ha de dar als externs.

A sa Coma ara ens fan un quarter sense haver-lo de menester. Sant Antoni gloriós, ara ja n'hi tenim dos i Sant Llorenç va a lloguer.

El nostre batle està a Porreres i farà 16 anys que el rovegam i només queden les barbelleres!

Ara ve final d'any, supòs que ens informaran de les sortides i els ingressos i del deute que tenim amb els interessos!

Poema als amics

No puc donar-te solucions per tots els problemes de la vida, ni tenc resposta per als teus dubtes o temors, però et puc escoltar i compartir-ho amb tu.

No puc canviar el teu passat ni el teu futur, però quan em necessitis estaré prop de tu.

No puc evitar que sopeguis. Només et puc oferir la meua mà per a què t'hi aferris i no caiguis.

Les teves alegries, els teus triomfs i els teus èxits no són meus, però disfrut sincerament quan et veig feliç.

No jutj les decisions que prenguis a la vida. Em limit a recolzar-te, estimular-te i ajudar-te si m'ho demanes.

No puc traçar-te límits dintre dels quals hakis d'actuar, però sí que t'ofereix aquest espai necessari per a créixer.

No puc evitar el teu patiment quan alguna pena et xapi el cor, però puc plorar amb tu i recollir-ne els bocins per reconstruir-lo de bell nou.

No puc dir-te qui ets ni qui hauries d'esser; només puc estimar-te així com ets i esser el teu amic.

Aquests dies vaig pensar en els meus amics i amigues; no eres a dalt, ni abaix, ni enmig. No començaves ni acabaves la llista; no eres el primer ni el darrer.

Dormir feliç, emanar vibracions d'amor, sebre que estam aquí de pas, millorar les relacions, aprofitar les oportunitats, escoltar el cor, acreditar la vida.

Jo tampoc tenc la pretesió d'esser el primer, el segon o el tercer de la teua llista.

Basta que m'estimis com amic. Gràcies per esser-ho.

Notes històriques de Sant Llorenç

Ramon Rosselló

Dia 20 de setembre de 1454, Jaume Bonafè i sa muller Sibília, de Felanitx, reconeixen deure 100 quarteres de blat censal a la dona Martina, muller de Francesc Corró, notari, censal carregat sobre la possessió la Punta, del terme de Bellver. (ARM, notari Pere Martorell-Antoni Catany M-178, f. 151v)

Dia 11 de setembre de 1465, Arnau Sureda, cavaller, reconeix a Antoni Servera, de Manacor, que li ha entregades 100 lliures consignades per Antoni Rosselló, i és el preu de la possessió anomenada la Punta, adquirida per Servera a aquest Rosselló. (ARM, notari Joan Castell C-138, f. 59v)

Dia 25 de febrer de 1475, Joan Ballester té en feu d'un cavall armat la cavalleria que abans fou d'en Burguet, després dels Llulls. D'altra banda Miquel Ballester tenia establerta a certs censals l'alqueria de les Planes i l'alqueria d'en Begur, de pertinences d'aquesta cavalleria. (ACA, reg. 3.433, f. 148v)

Dia 18 de gener de 1481, Jaume Vives reconeix que el seu sogre Gabriel Morell, ciutadà, pare de sa muller Elionor, en el contracte matrimonial signat dia 11 de desembre de 1476, assenyala 750 lliures de dot. (ARM, notari Baptista Rul'an R-310, f. 15)

Dia 14 de juny de 1482, el rei Ferran, atenant els bons i especials servicis prestats per Joan Ballester durant els torbacions i avalots del Principat de Catalunya, li concedeix la gràcia i privilegi i a la seva descendència directa per línia masculina, el tractament de persona generosa, fruit de les gràcies, franqueses i prerrogatives que tenen les altres persones generoses. (ACA, reg. 3.619, f. 62v)

Dia 31 de desembre de 1482, el rei comunica a quatre doctors en lleis del Regne de Mallorca, que intervinguin en la causa que menen els creditors de la cavalleria dita dels Llulls amb el seu propietari Joan Ballester, notari. Aquest notari, per concessió reial, tenia la guarda del Palau reial de Manacor. (ACA, reg. 3.827, f. 11v, 12, 32 i 56)

Dia 2 de setembre de 1484, fou publicada una crida anunciant la venda de la cavalleria dels Llulls, de Joan Ballester,

notari de Manacor, la qual fa un cavall armat en defensa del Regne de Mallorca. Són 6 alqueries, ço és, 5 en el terme de Bellver, una dita les Planes, una altra la Bagura tengudes per Miquel Ballester, una altra és anomenada la Marina d'en Navata tenguda per Joan Llull, una altra dita la Subirana tenguda per dit Ballester, una altra dita Vilavilar tenguda per Julià Ferrer; la sisena és anomenada Albocàsser tenguda per Tomàs Andreu. La cavalleria també comprèn algunes cases situades en la parròquia de Sant Nicolau, de Ciutat. La Subirana confronta amb l'alqueria d'en Bagur, l'alqueria dels hereus de Guillem Colomer, l'alqueria Calicant, l'alqueria Tànger, les Planes i l'alqueria de Bernat Janer. Es feren diversos encants i s'oferiren diversos preus, la darrera oferta fou de 1.500 lliures. (ARM RP 1.351)

Dia 30 d'octubre de 1484, l'abat de la Real havia fet emparar o penyorar un censal que feia Miquel Ballester sobre la possessió sa Real. (ACA, reg. 3.828, f. 33)

Dia 4 de juny de 1485, continua la causa o qüestió de Joan Ballester amb els creditors de la seva cavalleria dels Llulls. S'anomenava dels Llulls, perquè aquest Ballester l'havia adquirida dels germans Ramon, Jordi i Domingo Llull, situada dins el terme de Bellver. Aquesta cavalleria comprenia també l'alqueria Albocàsser, tenguda per Tomàs Andreu, i dit Ballester com a senyor feudatari de les dues alqueries també tenia qüestions amb aquest Andreu. (ACA, reg. 3.620, f. 165 i 171; reg. 3.621, f. 43v; reg. 3.617, f. 112v i 144v; reg. 3.619, f. 44v)

Dia 17 de setembre de 1496, Antoni Peretó lloga a Pere Ferrer, durant quatre

anys, la possessió la Punta amb 600 ovelles compresos 20 mardans, totes les vaques salvatges amb els braus de dues dents avall. El senyor li promet donar cada any una vedella per les feines de senyar. Més li deixa 60 cabres, 20 truges, 2 verros i 12 porcs mascles mitgens. El preu del lloguer és de 135 lliures, 8 sous que entregará a diversos censalers (que se citen); més 6 segalls i 7 anyells. El senyor s'atura empriu per 3 truges i els seus porcs. El llogater tendrà les cases concretes, no tallará ullastres. (ARM, notari Martí Terrers T-833, f. 10)

Dia 27 d'abril de 1497, Antoni Peretó i Pere Ferrer venen a Joan Cardona, sastre, tota la llana de les ovelles de la possessió la Punta al preu que valdrà a la plaça; ara han rebut 45 lliures, ço és, Cardona les entregará a Lluís Sanglada per cens que pren sobre aquesta possessió. (ARM, notari Martí Terrers T-833, f. 46)

Dia 26 de maig de 1501, Bernat Domenge, ciutadà de Mallorca, sabent que té el dret de patronat del benefici de l'església de Sant Llorenç de Bellver, fundat per Pere de Puig Pardines, sota invocació de Sant Llorenç, i sabent que està obligat amb diversos censals, ara assenyala al beneficiat que ara és i per temps serà, aquests censals: dues quarteres de blat que fa Antoni Gual, ciutadà, sobre la seva possessió que té en el Pla de Sant Jordi, de Ciutat. Més, quatre quarteres que fa Joan Cammar, de Montuiri, sobre dues cases. Més, sis quarteres de blat que fa Antoni Gelabert, de Sineu, sobre la possessió anomenada Manresa (Llorito). (ARM, notari Arnau Carbonell C-243, f. 87v)

FONTANERIA**JOAN MIQUEL****C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ**

NAIXEMENTS

* Dia 21 de novembre va néixer a Sant Llorenç en Ealed Fekkak, fill de n'Abdehnamid. Enhorabona.

* El 22, també a Sant Llorenç, va néixer en Jaume Joan Mas Riera, fill d'en Jaume i na Joana. Enhorabona.

* El 27 de novembre van néixer a Sant Llorenç n'Aina i na Roser Claret Oliver, filles d'en Jaume i na Maria. La nostra enhorabona.

* Dia 28, en Fernando Jaramillo i n'Olga Trejes tengueren un fill a Cala Millor i li posaren per nom Juan José. Salut.

* El 5 de desembre va néixer a Sa Coma en Marcos Domingo Muñoz, fill de n'Octavio i na Immaculada. Salut.

* El mateix 5 de desembre, a Son Carrió, va veure la llum na Sheila Maria Muñoz García, filla d'en Jorge i na Noelia. La nostra enhorabona.

* Dia 7 de desembre, a Sant Llorenç, va néixer n'Adrià Mayoral Orell, fill d'en Daniel i na Maria José. Salut.

* El 17 de desembre, a Cala Millor, va néixer na Bianca Katherina Servetto, filla d'en Marcelo i na Gala. Enhorabona.

* El 19 de desembre va néixer a Sant Llorenç en Joan Toni Seda Coll, fill d'en Francisco i na Catalina. Enhorabona.

* El 15 d'octubre nasqueren dos besons llorencins, n'Andreu i na Margalida Verger Galmés, fills de n'Andreu i na Margalida Rossa, però no posàrem fotografia perquè no en teníem. Ara ens l'han duita i la podeu veure.

DEFUNCIONS

* Dia 22 de desembre va morir a Son Carrió na Catalina Cànaves Ballester, a l'edat de 80 anys. Descansi en pau.

* Dia 5 de desembre va morir a Sant Llorenç na Maria Horrach Mateu, de 94 anys. Descansi en pau.

* Dia primer de desembre va acabar la seva vida a Sant Llorenç en Miquel Sureda Domenge, a l'edat de 83 anys. Que Déu el tengui a la glòria.

* El dia 4 de desembre ens va deixar en Bartomeu Riera Brunet, de Sant Llorenç, a l'edat de 78 anys. Que puguem pregar molts d'anys per ell.

* Dia 12 de desembre va morir a Sant Llorenç na Maria Santandreu Ordinas, a l'edat de 73 anys. Era la dona d'en Bernat Busco. Que puguem pregar molts d'anys per ella.

* Dia 7 de desembre, a Sa Coma, va morir na Joana Gallardo Moñino, als 87 anys d'edat. Al cel sia.

* Dia 20 de desembre ens va deixar na Francesca Mascaró Salas, una llorencina de 87 anys que vivia al carrer del Pou. Era la mare d'en Joan i en Rafel Roig. Al cel dia.

* El dia 22 de desembre va entregar l'ànima a Déu en Bernat Roselló Lull, un llorencí que tenia 84 anys d'edat. Que puguem pregar molts anys per ell i descansi en pau.

Bel Nicolau i Aina Simonet

Diguem les coses com són

En Zapatero, un home optimista d'aquells que ja en queden pocs, considera que les afirmacions que segueixen són correctes...

*L'economia espanyola està en bones mans.
Seria un gran error pensar que
Els nostres estalvis corren un seriós perill.
El Govern d'aquest país és conscient que
L'atur tornarà baixar i estabilitzar-se.
Cal esser un il·lús per creure que
Espanya s'enfonsarà per mor de la crisi.
Si confiam amb en Solbes veurem que
El FMI a vegades s'equivoca.*

...però noltros, que ja no ens refiam de ningú i molt manco dels qui abans deien blanc i ara diuen negre com el carbó, sempre procuram anar a la quantra dels qui comanden i, com que tenim temps, farem la prova de llegir-ho al revés, començant per la línia d'abaix, i veurem què passa.

Pau Quina

ELS INFANTILS FAN HISTÒRIA

Per una vegada (i haurien de ser moltes més, però jo ni dispòs del temps ni de la informació necessària, així que si algú s'anima... endavant!) començaré aquesta secció xerrant del futbol base llorençí, concretament dels Infantils, ja que han aconseguit una fita històrica obtenint la copa Federació. I, la veritat, hagués estat un pecat no destacar-ho a la revista del poble, perquè els al·lots donaren tota una lliçó de comportament, esforç i qualitat, la qual cosa augura un bon futur al club, precisament ara que va escàs de jugadors del planter. És vera que actualment tot són rialles i felicitacions, però, com en totes les grans metes, el camí no va ser gens fàcil. Primer hagueren de superar una Lligueta enfrontant-se a distints equips de Manacor, Algaida o Lluçmajor. Però amb un futbol atractiu, i per moments espectacular, contaren cada matx per victòria. I no només això, sinó que obtingueren quaranta-cinc gols a favor i només tres en contra. Unes dades més que ressenyables. Concretament aquests foren els resultats de la Lligueta:

	Anad.	Torn.
Cardassar-Manacorins	4-0	2-10
Cardassar-Algaida	5-0	0-4
Cardassar-Lluçmajor	2-1	0-1
Cardassar-Espanya	6-0	0-8
Cardassar-At. Manacor	1-0	0-4

És impossible destacar ningú en un conjunt que ha funcionat tan bé col·lectivament, però no podem obviar dues dades essencials. Una és que en Joan Nebot, porter de l'equip, va ser el menys golejat de la copa (va rebre tres simples gols anecdòtics); i l'altra és que en Joan Mas va ser el màxim golejadore amb vint-i-sis dianes. No obstant això, ha quedat

demonstrat que aquest equip no està format per simples individualitats, sinó que a darrere hi ha un gran treball d'equip, el qual ha aconseguit inculcar el jove entrenador Mateu "Móra". I precisament preparar un equip d'al·lots i fer-lo rendir a alt nivell no és gens fàcil.

Perquè veieu que el camí no va ser de roses, els Infantils després de superar brillantment aquesta fase de classificació, s'ho hagueren de jugar tot a cara o creu en una final contra el primer de l'altre grup, que en aquest cas va ser el Cala d'Or. És a dir, tota la bona feina feta fins llavors no servia de gaire. Si volien la copa, havien de guanyar la final sí o sí. El duel es disputà dia set de desembre en un camp neutral, concretament a Na Capitana, de Petra. Va ser una final dura, molt disputada i, sobretot, emocionant. Els tres-cents espectadors (tot un rècord en aquestes categories) vibraren amb l'espectacle i aplaudiren cada una de les accions dels joves jugadors. Només un oportú gol d'en Sergi Santandreu va decantar el partit a favor dels llorençins. L'alegria explotà i el trofeu va marxar cap a casa.

Des d'aquí, i crec que també podem xerrar en nom de tot el poble, volem donar l'enhorabona a aquests joves jugadors i a tot l'equip tècnic i directiu

que han duit el nom del Cardassar tan amunt. Com a petit homenatge us deixo el nom de cada un d'ells, que amb el seu petit gra d'arena han col·laborat perquè això hagi estat possible:

Porters: Joan Nebot, Jordi Martínez i Xavier Lluç.

Defenses: David López, Toni Simó, Xisco Soler, Miguel Miquel, Max Von Schreiber, Toni Ximelis, Toni Cànaves i Toni Adrover.

Mitjos: Sergi Santandreu, Xavi Cabre, Enry Mosquera, Rafel Genovard i Tòfol Gomila.

Davanters: Adrià Sancho, Joan Mas, Jeroni Puigròs, Tomàs Grimalt, Llorenç Soler i León Martín.

Entrenadors: Mateu Santandreu "Móra" (1r entrenador), Toni Pedraza (2n entrenador) i Tòfol Gomila (entrenador de porters).

Delegat: Toni Cànaves.

Coordinador del futbol base: Mateu Munar.

Directiu dels Infantils: Rafel Genovard.

EL CARDASSAR GRAN PASSETA A PASSETA

Sense fer un joc brillant ni cap remuntada espectacular, però sí posant

Aquest és el grup humà que ha aconseguit la fita

esforç i tenacitat, el Cardassar va remuntant puntet a puntet i jornada a jornada el vol. És vera que li costa encadenar tres victòries seguides que li permetin allunyar-se del tot del perill, però això és molt difícil en qualsevol competició. Per ara ens hem de conformar a anar passeta a passeta i treure els punts necessaris per no tornar a caure en llocs de descens. I això ho ha aconseguit sobretot gràcies a la regularitat obtinguda en camp propi (aquest mes ha guanyat l'Horta 2-1 i ha cedit un empat, 0-0, però contra el segon classificat, el Murer). Llàstima que a fora camp els resultats no siguin tan bons (les sortides d'aquest desembre s'han comptat per derrota: 6-1 contra el primer classificat, el Sóller; i 2-1 contra el Collera). Però l'important és que ens hem pogut menjar els torrons fora de la zona de descens i això no ho pot dir tothom (si no demanau-li a La Unió, l'At. Rafal o el Poblara B). I recordant com estàvem fa uns mesos, no ens podem queixar...

EL TORNEIG DE TENNIS, ATURAT

Poques novetats podem contar del torneig de Nadal ja que la pluja ha fet acte de presència cada dos per tres i la majoria de duels han hagut de ser suspesos. Esperem que ara els participants siguin capaços de posar-se d'acord i jugar els seus respectius partits ja que si no aquest torneig pot fer-se etern.

Pel que fa a les eliminatòries jugades, en el grup A destacaríem que en Xetxe (el qual definitivament no té sort en aquesta competició) s'ha retirat per lesió i que a segona ronda dos llorencins "habituals", en *Barbot* i n'Agostí Domenge, ens varen brindar un bon espectacle (4-6, 7-5 i 6-3 a favor del primer). Pel que fa al grup B, hi ha poques novetats, però m'han avisat que estiguem atents el jove Leo García, un jugador d'escola que va ser capaç de fer suar en *Trompes* en el passat torneig de sa Coma i que es va desfer amb comoditat d'en Tolo *Pocholo* amb un 6-1, 6-0. La pregunta seria: què fa aquest jove en el grup B?

Finalment, en el grup C el partit de segona ronda entre en Jeroni Sureda i en Biel Moll promet bastant. Però ja us n'informaré (si la pluja ho permet) el proper mes.

ELS MALALTS, DE REPÒS

Després de mantenir durant uns mesos una frenètica activitat (curses arreu de Mallorca, a Ciutadella...), els malalts semblen haver-se agafat un mes sabàtic, almenys pel que fa a competicions oficials, ja que pel que sé no han deixat d'entrenar. Deu ser cosa del fred...

De totes maneres cal destacar que en *Minero* i les dues germanes Fullana (na Cristina i na Margalida) varen participar en la cursa de Bunyola (de 10,5 km), i no hi anaren precisament debades ja que les dues germanes varen fer primera i segona, respectivament, en la categoria femenina. Esperem que amb l'arribada del bon temps els nostres corredors es tornin a animar i puguem continuar relatant les seves aventures.

El nepotisme familiar dels papes

Ignasi Umbert

Si un comença a estudiar i a conèixer una mica la història del papat, s'adonarà perfectament que la pràctica de la simonia fins no fa massa temps era un fet que no escandalitzava ningú. Hi ha una dita popular que diu "el Bon Jesús va procurar fer sants tots es seus", si bé penso que Jesús, mentre va caminar per aquest món terrenal, no va fer cap sant, almenys pel que fa a l'Església Catòlica, ja que aquesta encara no havia estat fundada, i a més, tot i que no ho semblava, no va ésser fundada per Jesucrist sinó per sant Pau. A pesar del que diu l'Evangeli de Mateu: "I jo et dic que tu ets

Pere; damunt aquesta pedra edificaré la meva Església i les forces del regne de la mort no la podran dominar" (c. 16, v 17), Jesucrist no va fundar mai cap església, sinó tot el contrari, va viure la seva vida d'acord amb la llei mosaica i les tradicions jueves, encara que ell les rebutjava, especialment el comportament dels seus conciutadans, més que les lleis en si. Per això pens que aquest paràgraf és un més dels afegits que els copistes de les versions originals sovint intercalaven en els evangelis.

El que sí està clar és que una gran quantitat dels successors d'aquells primers representants de Jesucrist (en tal que Déu) a la terra, tingueren poc en compte el que diu Lluc: "Però ai de vosaltres, el rics: ja heu rebut el vostre consol" (c 6, v 24), i també Mateu (c. 5, v 3): "És més fàcil que un camell passi pel cós d'una agulla que un ric entri al Regne de Déu"; vegeu també l'evangeli de Marc (c 10, v 23). Per això no cal pensar altra cosa que les paraules dels

representants seus a la terra se les passaren per la tiara papal com si no res.

La paraula nepotisme vol dir afavorir els parents i amics mitjançant el poder del qual es gaudeix, pràctica que empraren nombrosos papes durant tota la història de la Església Catòlica fins encara no fa massa anys.

Vet aquí alguns exemples d'aquesta pràctica papal sense ordre cronològic: Alexandre VI (Roderic de Borja) era nebot de Calixte III; aquest papa havia nomenat cardenals dos nebots seus quan encara només tenien una vintena d'anys, entre ells, el qui hem citat abans, Alexandre VI, al qual, a més, li va donar els càrrecs més importants de la Cúria Vaticana. Cal dir que Roderic de Borja va comprar quasi tots els cardenals amb dret a vot, inclòs un que ja tenia 96 anys, i tan sols enemics declarats no el votaren, si bé aquests dos pertanyien a la família Sforza i varen intentar aconse-

(Continua a la pàg. 25)

I... per molts d'anys!

Avui, dia 16 de desembre, era el dia que havíem de muntar el betlem i l'arbre de Nadal, però el vent i la pluja ens ho han impedit. Teníem previst fer un reportatge mentre l'anàvem muntant, però ho hem hagut de fer d'una altra manera: en Mateu i en Francesc han fet fotos de les distintes peces, mentre na Natàlia i na Maria Cristina han fet un escrit explicant de quins materials i de quina manera les hem fet.

Si més tard o demà el temps ens

permet fer el betlem i l'arbre, ja anirem fent més fotos.

Aquestes dues darreres setmanes ho hem preparat tot per fer l'arbre de Nadal i el betlem:

L'arbre el férem amb molts de metres de trunyella confeccionada amb bosses de plàstic, de les que ens donen amb la compra als supermercats i als altres comerços; les decoracions de l'arbre les hem fet amb palanganes de suro: amb un punxó hem picat formes de Nadal com estrelles, campanes, arbres..., de manera que en treure la forma que penjarem a l'arbre, ens han quedat les palanganes foradades amb la forma del dibuix i aquesta part ens ha servit per de-

corar les finestres de les classes.

Les figures del betlem les hem fet amb rotllos de paper de cuina i de paper de "water". Amb papers de colors, blancs o de revista els hem vestit, els hem posat les capes i, en el cas dels reis, també les corones. Les cares de les persones són fetes de bolles de pasta de paper, pintades de color rosa fluix, i amb vermell els hem dibuixat la boca i, amb el negre, el nas i els ulls. Hem fet els animals amb els rotllos col·locats horitzontalment i els hem afegit la cara i les potes de cartró. Les figures del naixement són de rotllos de cuina, que són més llargs, per donar-los més importància, menys el Bon Jesús que és d'un rotllo petit que hem posat dins una capseta de puros sobre tires de paper perquè semblia palla.

Com podeu deduir de la nostra explicació i, com cada any, ho hem fet tot amb coses que s'havien de tirar i que els nins i les nines hem duit de casa: tots els suports que aguanten l'arbre, les figures que hi posarem, les decoracions de l'aula, els ninots, la terra i el serradís, el verd... amb els que farem el betlem... tots són materials de rebuig, no hem comprat res. És el nostre "granet" per fer d'aquest món nostre un lloc més habitable i sostenible. I... per molts d'anys!

**Francesc, M. Cristina,
Mateu i Natàlia**

